

ΜΗΧΑΛΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : 'Εν 'Αθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20 — 'Εν τῷ ἔξωτ. φρ. 30

ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἄπαξ ἢ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 15, ἔτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. 10.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμορος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος. —

B. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΦΘΗΤΗΣ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

'Αναντιρρήτως εἴμεθα τὸ ἀξιοπρεπέστερον ὄλων τῶν ἐθνῶν, ἔθνος δημοκρατικὸν δικαίωματι γεννήσεως καὶ δικαίωματι κατακτήσεως.

Τίς θὰ ἐφραντάζετο πρὸ εἰκοσιπενταετίας, ὅτε τὸν ταλαίπωρον 'Οθωνα εἴχομεν θέσει ἐπὶ πυρᾶς, ἀπαιτοῦντες παρ' αὐτοῦ καλὰ καὶ σώσει νὰ κἀν διάδοχον, ἀπαιτοῦντες χάριν ἡμῶν νὰ κἀν θάματα ἐπὶ νόμων φυσιολογικῶν, εἰ δὲ μὴ ἀπαιτοῦντες νὰ λάθωμεν ὀπίσω τὸ βασιλεῖον ὅπερ τοῦ ἐδώσαμεν, ὅπως καὶ τὸ ἐλάβομεν κακῶν κακῶς, ἀντιστάσεως μὴ οὐσης θραύσαρτες, τοὺς φανούς τῆς πρωτεύουσας· τίς θὰ ἐφραντάζετο ὅτι τὸ πανελλήνιον αὐτὸ ὄνειρον— ἡ γέννησις διαδόχου— ὅπερ ἐψάλη ἐν ἄσμασι δημοτικοῖς, ἐχαράχθη διὰ πυρίνων γραμμῶν στερεότυπον εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἐψιθυρίσθη ἐν συνωμοσίαις, διετυπώθη ἐν ἀναφοραῖς, ἐνεφυσήθη διὰ σάλπιγγος τῆς 'Ιεριστοῦς, ὑπὸ τοὺς ἦχους τῆς ὁποίας ἂν δὲν ἔπασαν οἱ λευκοὶ τοῖχοι τῶν ἀνακτόρων, κατέπεσαν ὅμως ἀνάκλιτρα καὶ ὀφουλάκια καὶ κλῖναι καὶ εἰκόνες καὶ ἄνθη καὶ πρασιαὶ τοῦ βασιλικῆς Κήπου καὶ ἐκενώθησαν τὰ βασιλικά κελάρια ἐκ τῶν φιαλῶν τῶν οἴνων τὴν ἐνδοξὸν ἐκείνην νύκτα τῆς 10ης πρὸς τὴν 11ην ὅτι τὸ ὄνειρον αὐτὸ ὀλίγα ἔτη μετὰ ταῦτα, μεταμορφωμένον εἰς ροδόπαρειον νεανίσκον, 'Ελληνα τὴν θρησκείαν, τὴν ἀγωγὴν, τὴν ὑπόστασιν, φέροντα τὸ ἐνδοξόν, αἱματόβρεκτον καὶ δοξοστεφές ὄνομα τοῦ Κωνσταντίνου, θὰ παρήρχετο ἀπαρτήρητον ὑπὸ τῶν φοβερῶν 'Ελλήνων, ἐν μέσῳ γενικῆς ἀδιαφορίας, οὐδὲ κἀν τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ταρρασομένων ἐν ὀνόματι τῶν ἄλλοτε φωνῶν, βοῆς, ρητορειῶν, συνωμοσιῶν, ὑελοκλασιῶν, ἐκπωματώσεως καμπανιῶν καὶ φόνου ἐνός χωροφύλακος, μόνου πληρώσαντος μετὰ τὸ αἷμα τοῦ τὴν ἐθνοδοξαστον ἐπανάστασιν. Πῶς καὶ τὸν ἐνεθυμήθη ἡ Νέα 'Εφημερίς ἀναμίζασα αὐτὸν ἐν τῷ ἑορτολογίῳ τῆς μετὰ τὸν μικρὸν Κωνσταντίνον Ν. Ζορμπᾶν καὶ τὸν μεγάλον Κωνσταντίνον Σαμαρόπουλον ! Ὅτε δὲ τὴν αὐγὴν ἐπλατάγουν ἀπῶς πράγματι διασπῶντα τὴν μελιχρὰν συνέχειαν τοῦ ἀθροῦ πρῶϊνου πτηνοκελαδήματος τὰ τηλεβόλα ἀπὸ τοῦ Λόφου τῶν Νυμφῶν, τίς οἶδε πόσα εὐωιδῶντα χεῖλη ἐξαφισθέντων βιαίως Ρωμικῶν ἐψιθύρισαν τὸ

κλασικὸν ἐκεῖνο καὶ ἀθηναϊκώτατον : Δὲν μᾶς ἀφίνετε λέγω ἡγῶ ;

'Ὅλος ὁ διὰ τὸν διάδοχον ἐνθουσιασμός ἐξητμίσθη φαίνεται τὴν θερῆν ἐκείνην ἡμέραν τοῦ 1868, ὅτε ὁ γέρον Βούλγαρης ἀνακτορικὴν ὀφλισκάνων μωρίαν ἐπεδείκνυεν εἰς τὰς ἠθροισμένα πρὸ τῶν ἀνακτόρων πλήθη τὸν ὀλιγόστιγμα Δούκα τῆς Σπάρτης ! Ὅ,τι δ' ἀπέμεινεν ἐκ τῆς φαιδρῆς ἐκείνης ἡμέρας, ἦν ἐμόλυνεν ὁ εἰς νεογνὸν ἀπονεμηθεὶς φράγκικος τίτλος, κατηναλώθη καὶ αὐτὸ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐβαπτίζετο ὁ διάδοχος, κλονισθέντος δι' ὀλίγας ὥρας τοῦ ἀξιοπρεπῶς ἀναισθήτου ρωμαϊκοῦ.

Ποῖα διαφορὰ μεταξὺ Γάλλων, Γερμανῶν, Ἀγγλῶν, Ἰταλῶν καὶ ἡμῶν ! Διὰ τὸν θαλαμηπόλον τῆς Βασιλείσσης, τὸν τρομερὸν Δζὼν Μπρόουιν, εἶα ἀπλούστατον σείσιν, ἡ Ἀγγλία συνεκινήθη ὅσον δὲν θὰ συνεκινούμεθα ἡμεῖς διὰ τὸν Γεώργιον καὶ ἂν ἀκόμη μᾶς ὠδήγει εἰς Κωνσταντινούπολιν. Οἱ δὲ Γάλλοι μετὰ τὸν Λουλοῦ τους, ὅταν ἐγεννήθη, ὅταν ἐβαπτίσθη, ὅταν πρωτοπερπάτησε, καὶ οἱ τυπιδάτραι καὶ Στεμματολάτραι Γερμανοὶ χαλοῦντες κόσμον εἰς πᾶσαν τοῦ βασιλικῆς οἴκου ἑορτὴν ἀπέναντι τῆς φιλοσοφικῆς ἀπαθείας ἡμῶν, ὑπὸ ἥλιον καυστικόν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ψυχρὰ μάρμαρα τῆς ἀρχαίας δημοκρατικῆς τέχνης, φαίνονται ἔθνη παραφρόνων καὶ στίφη ἀγρίων.

'Αλλὰ δὲν εἶναι μόνον τὸ φύσει δημοκρατικὸν τῶν 'Ελλήνων, ὅπερ παράγει τὴν παγερὰν ἀτμόσφαιραν τῆς ἀδιαφορίας λαοῦ νομίζεις φιλοσόφων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἄλλη ἀδιαφορία τῆς Βασιλείας, ἀποκλεισθείσης ἐπὶ εἰκοσαετίαν τώρα ἐντὸς τῶν τεσσάρων τοίχων τοῦ ἐγωῖσμοῦ, καὶ τίποτε, ἀπολύτως τίποτε οὔτε διαπραττούσης, οὔτε ἐπιδεικνυμένης, τὸ ὅποιον νὰ τὴν παρουσιάζῃ πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ λαοῦ συνδεδεμένη ὅπως δῆποτε μετὰ τοῦ ἔθνους.

Συμβαίνει λοιπὸν κἀτι τι ὁμοιοπαθητικόν, ἀνεξήγητον εἰς τοὺς ἐπιπολαιῶς κρίνοντας, ἀλλὰ λογικόν, εὐεξήγητον, κανονικώτατον εἰς τοὺς παρακολουθοῦντας τὰς τύχας καὶ τὸν βίον τῶν βασιλείων ἐν 'Ελλάδι.

Καλιβάν

ΧΡΟΝΙΚΑ

'Ετελέσθη σήμερον ἐν τῷ καῶ τῆς Μητροπόλεως ἡ ἔτη-

ΔΙΝΟΡΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΡΕΤΗ

Ὁλόκληρος ἡ ζωὴ τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, νέου ἔτι, πολλὰ προδῆλως κατατριβέντος, στρατιώτου ὠχροῦ ὑπὸ τῶν νυκτῶν τοῦ γοροῦ, ὄχι χαλκόχρου ὑπὸ τῶν ἡμερῶν τῶν στρατιωτικῶν ἐκδρομῶν ἐφαίνεται καταφυγούσα εἰς τὰ φωτεινὰ καὶ ἐκτάκτως ρεμβῶδη ἐκεῖνα ὄμματα μὲ τὰ ἀποκαμωμένα βλέμματα τῶν. Εὐθύς καὶ ὑψηλὸς ὁ στρατηγός, φαλακρός, καὶ τοποθετῶν ὑπεράνω τῶν ὠτων, πρὸς τοὺς κροτάφους, τὰς ὀλίγας ξανθὰς τρίχας του, ἀπεκάλυπτεν ἐν τῇ εἰκόνι του, περὶ τῆς ὁποίας ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι θὰ ἴμιλῃσῃ, τὴν ὑπεροπτικὴν ἀηδίαν, ὑφ' ἧς κατείχεται, τῆς ζωῆς. Διεφαίνετο ἐν τῷ στρατῶτῃ ἐκεῖνο μὲ τὸ ξίφος εἰς τὴν θῆκην καὶ τὸ μαστίγιον εἰς τὸ χέρι, εἶδος τι εὐωχητοῦ κεκορημένου, ἀνδρείου, γόητος, καὶ ἱκανοῦ νὰ παίξῃ τὴν ζωὴν του, σὺν παρτίδα ἴς τὰ χαρτιά.

Ἦτον ὁ πατήρ.

Ὁ ὕβρον εἶχε ποτὲ ζωγραφίσῃ τὴν εἰκόνα ἐκείνην, ὅτε ὁ στρατηγὸς πρίγγιψ Βωμαρτέλ Δὲ Σαντεναὶ ἀνεχώρει διὰ Δρέσδην ἐπιφορτισμένος νὰ παραστῇ, ὑπὸ τὴν ἰδιότητα πρεσβευτοῦ τῆς γαλλικῆς αὐλῆς, εἰς τοὺς γάμους Σαξωνίδος τινὸς ἡγεμονίδος μεθ' ἑνὸς ἀρχιδουκὸς τῆς Αὐστρίας. Ὁ κύριος Σαντεναὶ μεθ' ὅλην τὴν ἡλικίαν του, ἧτις δι' αὐτὸν ἔπρεπε διπλὴ νὰ λογαριασθῇ, ἐπροσωποποιεῖ τότε πάσας τὰς γαλλικὰς χάριτας, τὸ κρᾶμα ἐκεῖνο ἀβρότητας καὶ ὑπερηφανίας, ὅπερ ἀνευρίσκειται καὶ μέχρι τοῦ ἐκτραχηλισμοῦ ἑνὸς Ρισελιᾶ ἢ καὶ μέχρι τῆς κτηνωδίας ἑνὸς Λωζέν. Μοναδικὸς εἰς ἐξαιρέτους τρόπους, ἱκανὸς νὰ ἀκούῃ καὶ ὀμιλῇ τὰ κορρικτικὰ τῶν λεωφόρων καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν περιχώρων, ὡς ἴκουε καὶ ὀμιλεῖ τὴν γλώσσαν τῆς θήρας καὶ τοῦ ἵπποδρομίου, ὁ πρίγγιψ Γεράρδος Σαντεναὶ ἦτο, πεντηκοντούτης ἤδη, ὁ τέλος τύπος τῶν Γάλλων τῶν χρόνων ἐκείνων, τὸν ὁποῖον φθονοῦσιν, ἀπομιμῶνται, κολακεύουσι, λατρεύουσι.

Κατὰ τὸ ἥμισυ διπλωμάτης καὶ στρατιώτης, ἀλκιμος ὡς τὸ ξίφος, τὸ ὁποῖον ἐχειρίζετο ὡς τὴν γραφίδα, εἶχε πρὸς στιγμὴν εὐδοκίμησῃ τὴν ἐπαύριον τοῦ 52, εἰς τὰς βουλευτικὰς συνελεύσεις. Εὐάρεστος καὶ εὐπρόσδεκτος ὑποψήφιος περιέφερον ἀνὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς τὴν ὑπεροπτικὴν του κομψότητα, ἐστενοχωρεῖτο μετ' οὐ πολὺ ἐκ τῶν χυδαιοτήτων τῆς δρώσης πολιτικῆς, δὲν εἶχε θέσιν ἐπίσης οὔτε μεταξὺ τῶν ἀστῶν, οἵτινες τὸν ἐχαιρέτιζον ψυχρῶς, οὔτε εἰς τὸ πρᾶσταιον, ὅπερ τὸν ἠνώχλει, ἐζήτην νὰ ὑπανδρευθῇ διὰ νὰ εὐρῇ ἐνασχόλησιν, ἐνυμφεῖστο ἐπίσημον κυρίαν, τὴν ὁποίαν εὕρισκε νόστιμον, καὶ τὴν ὁποίαν ἐβαρέθη, καὶ ποθήσας ἐνεργῶν ἐκδοῦλευσιν ἐν καιρῷ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, ἐλάμβανεν ἕνα ἵππον ἐκ τοῦ ἵπποστασίου του διὰ νὰ καταταχθῇ εἰς τὸ ἐπιτελεῖον, ἀνεργιγᾶτο μειδιῶν τὰ ὕψη τῆς Ἄλμας, καὶ εἰς τὴν ἐφοδὸν τοῦ Μαλακῶφ, τῇ ἐπαύριον μάλιστ' αἰς τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐλάμβανε τὴν εἰδησιν τῆς γεννήσεως υἱοῦ, πρῶτος ὄμμα ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ζουάδων, καὶ

ἐπιπτε γελῶν, ὑφ' ἑνὸς τεμαχίου ὄβουζίου εἰς τὸ μέτωπον, καὶ μιᾶς σφαίρας εἰς τὴν κοιλίαν.

Εἰς τὸ νοσοκομεῖον ὅπου τὸν μετέγαγον, ὁ πρίγγιψ Δὲ Σαντεναὶ ἐζήτησε καθρέπτην, καὶ ἠθέλησε νὰ κινηθῇ. Τὸ αἷμα ἔρρεεν ἀπὸ τοῦ μετώπου ἐπὶ τῶν παρειῶν, καὶ ἤλοιφε τὸν μύστακά του. Ἐζήτησε βιβαίγγρ, ἔβραξε τὸ μανδύλι του εἰς ὕδωρ λουμπέν, ἐπλυνε τὴν πληγὴν του, καὶ ἔγραψε δύο ἐπιστολάς, τὴν μίαν διὰ τὴν πρίγγιπέσαν, τὴν ὁποίαν ὀλίγον ἐγνώριζε, καὶ τὴν ἄλλην διὰ τὸν υἱόν, τὸν ὁποῖον δὲν ἐγνώριζεν, οὔτε θὰ ἐγνώριζε ποτε. Σφραγίσας τὰς ἐπιστολάς, ἐξηπλώθη ἐπὶ τοῦ κλινιδίου του, καὶ ἐκλείσει τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς ἂν ἠθελε νὰ κοιμηθῇ. Ἐννοεῖ ὅτι ἦτο χαμένος.

Ἦνοιξε μετ' ὀλίγον τοὺς ὀφθαλμούς διὰ νὰ εἴπῃ εἰς τὸν σπυροφόρον του, τὸν νεαρόν μαρκήσιον Φερδύ, ὅστις ἐκεῖτο παρὰ τὸ πλευρόν του, πληγυμένος καὶ ἐκεῖνος, φέρων τὸν βραχίονα ἐξητηγμένον ἀπὸ ταινίας, καὶ δεδεμένον τὴν κεφαλὴν :

— Ἐν μόνον πρᾶγμα μὲ θλίβει, ἀγαπητέ μοι Φερδύ. Θὰ τὸ καταλάβῃς, ὅταν ἔχῃς περάσει τὰ σαράντα ! Ἴσως θὰ μ' εὐχαριστοῦσε ποὺ ἔγιναι πατέρας ! Ἐνα παιδί, εἶναι κάτι τι νόστιμο ! Εἶναι εὐχάριστο, χαριτωμένο πρᾶγμα ! Ἐσὺ, Φερδύ μου, ποῦ θὰ ἴδῃς μὲ μουστάκια αὐτὸ τὸ νήπιο, πές του νὰ προσπαθῇσῃ νὰ ζῆσῃ καλλίτερα ἀπὸ τὸν πατέρα του, ἀλλὰ νὰ εὐχαριστῆθῃ νὰ πεθάνῃ σὺν ἐκείνῳ . . . ἀκριβῶς. Ἄφουσέ με τώρα νὰ κοιμηθῶ, ἀγαπητέ μοι Φερδύ, καὶ ἡσύχασε !

Ἀπέναντι τῆς εἰκονογραφίας τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, ἐντὸς χρυσοῦ πλαισίου, ἡ εἰκὼν εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν νεανίου, ξανθοῦ, βαθείως ὠχροῦ, μὲ ὀφθαλμοῦ ἀποκαμωμένους, ἀλλὰ κομψοῦ καὶ νετικῶς του, ἐπιμαλῶς ἐζωγραφισμένη ὑπὸ τοῦ Καμπανέλ, ἀντετίθετο πρὸς τὴν προσωπογραφίαν τοῦ ὕβρον. Ὑπάρχει ἐν τῇ κατὰ τι ὑπερηφάνῳ στάσει τοῦ λεπτοκαμωμένου κομψοῦ ἀνταύγια τίς τῆς ἀγερώχου χάριτος τοῦ νεοκροῦ πρίγγιψος. Τὸ αὐτὸ λεπτόν θέλητρον, αἱ λεπταὶ χεῖρες, καὶ οἱ μικροὶ πόδες, ἀλλὰ νευρώδεις, ὡς οἱ τοῦ εὐγενοῦς ἵππου. Ἦ ὕπουλος μελαγχολία τοῦ ἀνδρὸς καταστάσα ἐπὶ τῶν νεανικῶν ἐκείνων χαρακτήρων εἶδος τι πρῶϊμου κοπώσεως, βαρείας ἀνίας καὶ θλίψεως, παρὰ τὴν σχισμὴν τῶν χειλέων του, ἐνθα τὸ μητρικὸν αἷμα ἔρρεεν ἐρυθρότερον. Ἦ ρεδιγκότα κομψομένη ἀκριβέστατα, ἐσφιγμένη περὶ τὸ σῶμα, ἀνευ τῆς χαριέσεως ἀτημελησίας τοῦ ἐνδύματος, ὅπερ ἔφρεεν ὁ πατήρ. Τὸ περιλαίμιον κανονικώτατα γυρισμένον. Ζωγραφιὰ τοῦ σαρμού ἐπιθεωρημένη καὶ διορθωμένη ὑπὸ διδασκάλου καλλιτέχνου.

Ἦτον ὁ υἱός.

Ὁ θυρεὸς τῶν Βωμαρτέλ Δὲ Σαντεναὶ ἦτο χρυσοῦ σφύρα ἐπὶ κυανοῦ κάμπου, ἀφ' ὅτου ὁ πρόγονος Ἀγγελμπερ ἐπὶ τοῦ ὕψους τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, εἰς τὰς δώδεκα τοῦ Ἰουλίου, ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, εἶχε σφυροκοπήσει τοὺς Σαρακηνούς παρὰ τὸ πλευρόν τοῦ Ροβέρτου τῆς Φλάνδρας, ἐν καιρῷ τῆς πρώτης σταυροφορίας : «Τότε, καίτοι ἐκάλυπτε τοὺς δεκατισθέντας ἀπίστους ἢ σημαῖα τοῦ Ταγκρέδου, ὁ Ἀγγελμπερ ἐκτύπη τὴν ἀπεχθῆ γενεάν τῶν Σαρακηνῶν, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἁγίας πόλεως, καὶ ὑπὸ τὰ κτυπήματά του ἤρρανίζοντο, ὅτε πολλοὶ ἐκραύγασαν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν διαλέκτῳ : «Βωμαρτέλ, ὅστις τὰ ὅσα καὶ τὰς κεφαλὰς μας ἐλαμβάνεις ὡς ἀκμονας, οἰκτεῖρον, φείσθητι ἡμῖν καὶ ἀρκέσθητι !» Ἐξ οὗ τὸ ὄνομα Βωμαρτέλ¹ παρέμεινεν ἐς αἶε ὡς τίτλος τοῦ Σαντεναὶ.

(ἀκολουθεῖ)

1 Ἐν τῷ πρωτοτύπῳ : beau martel=ὄραία σφύρα. Σ. Μ.